

Samrådsspørgsmål G om klimakompensation ved klimakomfurer i Kenya

TALEPUNKT

Til:
Udviklingsministeren
Enhed:
GJL
Dato:
31-1-2020
Sag: 2020-5788

Tak for ordet formand og tak for samrådsspørgsmålene.

Lad mig starte med at understrege, at det selvfølgelig er vigtigt, at projekter, der angives som CO₂-reducerende, rent faktisk også er det. Dagbladet Politiken har i de seneste uger afdækket en række problemer med klimakompensation, hvor virksomheder har videresolgt klimakompensationer, som ikke har fundet sted.

Det er dybt problematisk og uacceptabelt, og jeg vil gerne kvittere for dette journalistiske arbejde.

Jeg vender tilbage til klimakompensation i min besvarelse af spørgsmålene. Klimakompensation og klimakreditter hører under erhvervsministerens og klima-, energi-, og forsyningsministerens ressortområder, men jeg vil svare på det, jeg kan.

Regeringen er ambitiøs på klimaområdet. For udviklingsbistanden betyder det, at Danmark vil bidrage til at afhjælpe klimakrisen ved at styrke den grønne udviklingsbistand og gennem et dansk lederskab på Verdensmål 7 om bæredygtig energi til alle.

Konkret har Folketinget med Finansloven for 2020 mere end fordoblet den dedikerede grønne udviklingsbistand til ca. 1,45 mia. kr. Så meget desto mere er det vigtigt, at der er tillid til de projekter og indsatser, som udviklingsbistanden finansierer.

I mit indlæg vil jeg starte med at besvare spørgsmål A og B om min holdning til klimakomfurprojekterne fra Kenya, samt hvorvidt der har været tale om dansk støtte til projekterne. Herefter vil jeg besvare spørgsmål C om, hvordan regeringen vil komme klimaafled med klimabistandsmidler til livs. Endelig vil jeg kort besvare spørgsmål D om, hvordan det sikres, at virksomhedernes klimaindsats bliver omsat til forbedringer.

Lad mig indledningsvist understrege, at bæredygtig madlavning er en vigtig del af udviklingsdagsordenen, idet det blandt andet berører sundhed, ligestilling, økonomi samt klima.

Sundhedsaspektet er det mest afgørende argument for at støtte bæredygtig madlavning. Det anslås, at der hvert år dør 3,8 mio. mennesker på grund af beskidte brændsler i madlavning. Det kan være madlavning med brænde, trækul eller lignende. Det er et rystende stort tal, som understreger, hvor vigtig indsatsen er for den bredere udviklingsdagsorden.

Derudover er der klare sammenhænge med ligestilling, kvinders levevilkår og økonomisk levestandard. Det er oftest kvinder, som samler brænde og laver maden. Kvinder og børn bruger op mod 10 timer om ugen på at samle brænde, hvilket er på bekostning af uddannelse og arbejde. Verdensbanken anslår, at kvindernes ubetalte arbejdsbyrde i tid svarer til 140 mio. årsværk, som altså går tabt hvert år.

Når det kommer til klimaaspektet, så vurderer Verdensbanken, at udledning fra beskidte brændsler i madlavning udgør ca. 2 pct. af verdens drivhusgasudledning, eller hvad der svarer til udledningen fra lufttransport. Ved at gå fra at bruge beskidte brændsler til fx energirigtige komfurer kan udledningen af sort kulstof fra madlavning reduceres med 50 - 90 pct. Bæredygtig madlavning er med andre ord også en central klimadagsorden.

Jeg har taget en oversigt med, som illustrerer, hvorfor bæredygtig madlavning er central for at opnå mange af [10] verdensmålene. Oversigten vil også blive sendt til udvalget efterfølgende.

[hand-outs runddeles og ministeren nævner et par hovedpunkter].

For yderligere spørgsmål om de omtalte projekter i dagbladet Politiken henviser jeg til Erhvervsministeren og

besvarelse på §20 spørgsmål nr. 547 om vildledende markedsføring af klimakreditter. Ministeren understreger i besvarelsen, at markedsføringsloven bestemmer, at erhvervsdrivende ikke må vildlede forbrugerne med urigtige oplysninger. Det gælder også urigtige oplysninger om, hvorvidt det projekt er CO₂-reducerende. Jeg har ligesom erhvervsministeren tiltro til, at forbrugerbudsmændene sikrer håndhævelse af markedsføringslovens regler.

Og lad mig understrege, at dansk udviklingsbistand, herunder klimabistand, ikke har støttet de omtalte projekter.

Men vi er blevet opmærksomme på, at DANIDA Fellowship Centre, som er en offentlig selvejende institution med en samarbejdsaftale med Udenrigsministeriet, siden 2011 har købt kvoter af virksomheden IngenCO₂.dk med det formål at have en klimaneutral hjemmeside. Men med al den usikkerhed, der nu er om,

hvorvidt projekterne har haft positive klimaeffekter eller ikke, har Danida Fellowship Centre opsagt aftalen med IngenCO2.dk. Der er tale om ca. 2.000 kr. årligt, men ikke desto mindre ærgerligt.

Danmark støtter derimod gennem udviklingssamarbejdet indsatser til fordel for bæredygtig madlavning i regi af Verdensbanken, FN og bilaterale landeprogrammer. Men modsat det omtalte projekt i artiklen, så går danske bistandsmidler *ikke* til at videresælge disse reduktioner som klimakompensation til virksomheder, myndigheder, enkeltpersoner eller andre.

Mit indtryk af projekterne, der beskrives i Dagbladet Politiken er derimod, at man har leveret en standardløsning til brugerne og ikke taget højde for deres behov og ønsker. Det gør dobbelt ondt, for det handler om de mest udsatte mennesker i verden.

Når vi arbejder med udviklingsbistand, så fokuserer vi på, at indsatserne er lokalt forankrede og bidrager til befolkningerne i udviklingslandes behov for bedre levestandarder i form af bl.a. sundhed, ligestilling, naturbevarelse og jobs. Det er ikke en garanti imod, at et udviklingsprojekt kan fejle. For det sker. Men ved at sikre lokal forankring og lære af vores fejl, øger vi sandsynligheden for, at de indsatser vi finansierer med dansk udviklingsbistand gør en reel positiv forskel for mennesker i udviklingslandene.

***

Lad mig nu besvare spørgsmål C om, hvordan regeringen vil komme denne form for klimaafslad og plat på klimabistand til livs.

Lad mig igen slå fast, at klimakompensation og klimaudviklingsbistand er to forskellige ting. Danmark bruger ikke udviklingsbistand til at finansiere projekter,

der har til formål at sælge klimakreditter – til fx virksomheder som derved kan kompensere for eget klimaftryk. Danmark har derfor heller ikke støttet de omtalte projekter.

Klimabistanden har som overordnet formål at skabe positive udviklingseffekter i udviklingslandene. Det gøres ved at hjælpe udviklingslandene med den grønne omstilling og dermed bidrage til reduktion af CO₂-udledning. Ligeledes er det udviklingslandene, der rammes hårdest af klimaforandringerne, og de har samtidig de dårligste forudsætninger for at gøre noget ved dem. Derfor fokuserer klimabistanden også på klimatilpasning.

***

Lad mig endelig kort besvare spørgsmål D om, hvordan det sikres, at virksomheders støtte til klimaindsatsen reelt bliver omsat til forbedringer og ikke blot pynter på virksomhedernes grønne profil.

Lad mig igen nævne, at der er tale om et delt ressortansvar mellem klima-, energi- og forsyningsministeren og erhvervsministeren. Jeg vil svare på det jeg kan, men ved uddybende spørgsmål vil jeg henvise til mine ministerkollegaer.

Overordnet er det klart, at hvis vi skal nå vores ambitiøse klimamålsætninger, så er det rigtig vigtigt, at vi også får den private sektor til at bidrage. Det er derfor positivt, at der er et så stort ønske blandt borgere og i den private sektor om at gøre noget godt for klimaet. Det er et godt udgangspunkt.

Men det er helt centralt at få omsat den gode vilje til reelle reduktioner af drivhusgasser. Og vi må alle løfte i flok, hvis vi skal nå den ambitiøse målsætning om 70% reduktion i 2030. Regeringen har derfor taget initiativ til 13 klimapartnerskaber med den private sektor. Jeg forventer, at klimapartnerskaberne vil være et væsentligt bidrag til klimaindsatsen.

Når man som borger eller virksomhed vil reducere sit CO₂-aftryk er det oplagt at se på, hvad man selv kan gøre i sin hverdag som borger og som virksomhed.

En anden måde er at købe klimakreditter. Det er centralt at sikre, at der bag salg af klimakreditterne faktisk er reelle, additionelle drivhusgasreduktioner. Ellers nytter det ikke noget. Politikens afdækning viser, at der desværre har været usikkerhed om effekten af de projekter, der er sat i gang, eller at kreditter er blevet solgt flere gange. Det svækker naturligvis tilliden til systemerne. Der er tale om en global problemstilling, der kan kræve en global løsning. Det er derfor, at regeringen gennem EU vil arbejde for et globalt register, fx i FN.

Nationalt er regeringen i færd med at oprette en national skovfond, så der kommer et fornuftigt alternativ herhjemme, som danske borgere og virksomheder kan have tillid til, når de vil kompensere for deres CO₂-udledning.

Lad mig afslutte med, at regeringen følger udviklingen i sagen. Bæredygtig madlavning er en rigtig og vigtig dagsorden, og jeg er meget åben over for mere dialog om, hvordan vi kan sikre de bedste resultater for bi-standskronerne på dette område. Såfremt der måtte være yderligere spørgsmål til klimakompensation vil jeg som nævnt henstille til min ministerkollega i Klima, Energi-, og Forsyningsministeriet.

Tak for ordet.